

Загальна характеристика Азії.

**Особливості
економіки країн Азії.**

Візитна картка Азії:

- Площа - 44,4 млн. км²
- Населення - 4,5 млрд. осіб
- Склад території - 49 країн (з Росією)

Регіональний поділ Азії

Субрегіон	Країни
Західна Азія (країни Середнього Сходу та Кавказу)	Туреччина, Ізраїль, Ірак, Іран, Афганістан, Оман, Кувейт, Катар, Саудівська Аравія, Об'єднані Арабські Емірати, Йорданія, Ліван, Сирія, Палестина, Грузія, Вірменія, Азербайджан та ін.
Центральна Азія	Туркменистан, Казахстан, Таджикистан Узбекистан, Киргизстан
Південна Азія	Індія, Пакистан, Бангладеш, Непал, Шрі-Ланка, Мальдівські Острови та ін.
Південно-Східна Азія	Індонезія, Лаос, Малайзія, М'янма, Філіппіни, Сінгапур, Таїланд, В'єтнам та ін.
Східна Азія	Китай, Монголія, Кореїнська Народно-Демократична Республіка (КНДР), Республіка Корея, Японі

Регіональний поділ Азії

ГЕОГРАФІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ АЗІЇ

Територія Азії простягається з півночі на південь майже на 7 тис. км, а із заходу на схід більш ніж на 10 тис. км.

Більшість країн Азії належать до великих, Китай та Індія - до гігантів, але є й мікродержави - Сінгапур, Бахрейн, Катар.

В ЕГП регіону можна виділити три особливості:

1. Сусідське положення країн (об'єднання в регіони)

2. Приморське положення більшості країн (забезпечується вихід до морів 3-х океанів)

3. Внутрішнє розміщення деяких країн (утруднює зв'язки з іншими країнами)

Завдання. Обгрунтуйте ці особливості, приведіть конкретні приклади.

[Перейти на першу сторінку](#)

Особливості ЕГП

- ❑ Більшість країн мають вихід до морів та океанів: Тихого, Індійського й Атлантичного.
- ❑ Деякі країни мають острівне положення, країни – архіпелаги.
- ❑ Відсутність виходу до океанів та морів ускладнює зовнішньоекономічні зв'язки: Афганістан, Киргизія, Монголія, Непал

Політична карта

- 48 держав (без урахування Росії), 47 суверенними (незалежними), Тайвань – частково визнана держава.

ДЕРЖАВНИЙ ЛАД КРАЇН АЗІЇ (47)

Форма державного правління

Республіка (34)

- Президентська (16)
- Парламентська (13)
- Змішана (5)

Монархія (13)

- Конституційна (9):
  - парламентська (4)
  - дуалістична (5)
- Абсолютна (4)

Форма територіального устрою

Унітарна (41)

Федеративна (6)

Монархії Азії (13)

Конституційні монархії:

- ✓ Імперія – Японія;
- ✓ 4 королівства – Бутан, Таїланд, Камбоджа Йорданія;
- ✓ 2 емірати – Кувейт та Бахрейн;
- ✓ 1 султанат – Малайзія.

Абсолютні монархії:

- ✓ Катар, ОАЕ, Оман;
- ✓ Саудівська Аравія та Бруней – абсолютні та теократичні монархії.

Типи країн за рівнем економічного розвитку

Високорозвинені: Японія, Ізраїль.
Перехідна економіка: колишні республіки СРСР.
Нові індустріальні країни – «азіатські тигри».

Найменш розвинені країни:

- ❖ Афганістан
- ❖ Непал
- ❖ Бутан
- ❖ Камбоджа
- ❖ Лаос

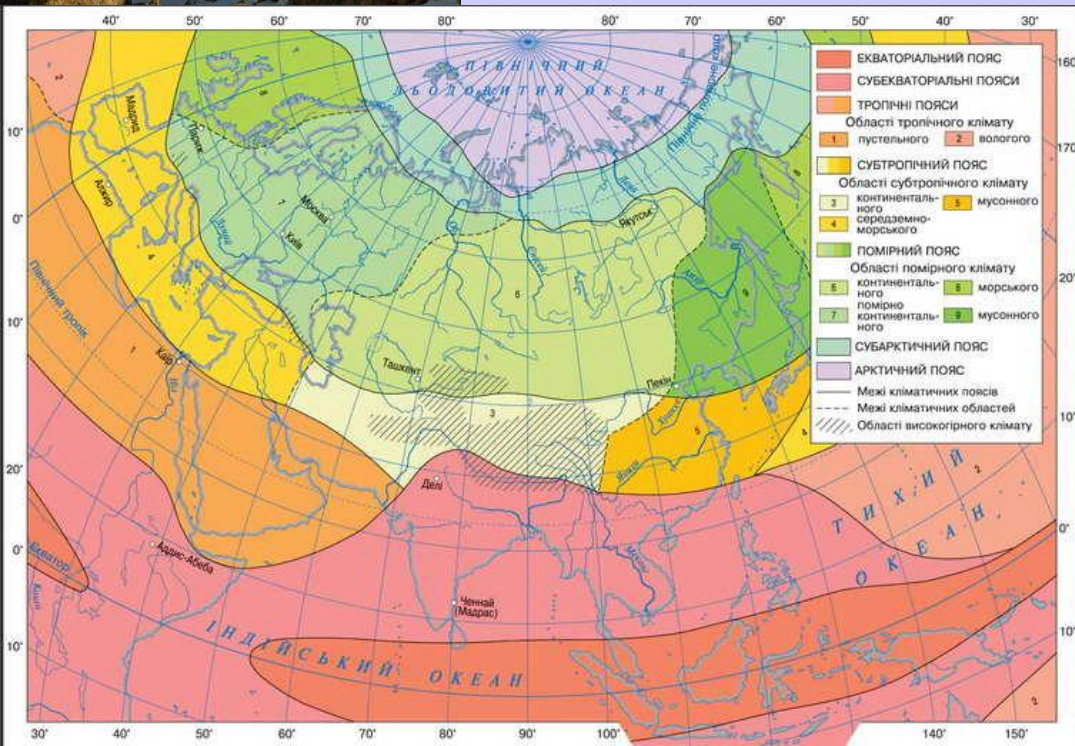
Природні умови

Рельєф

◆ Найвища частина світу (середня висота ~950м.)

◆ Гори: Урало-Монгольського поясу (давні), Альпійсько-Гімалайського та Тихоокеанського поясів (молоді)

◆ Рівнини: Велика Китайська, Західносибірська і Туранська низовина та ін.

Представлені всі кліматичні пояси Північної півкулі: різноманітні типи клімату: від холодного арктичного до вологого екваторіального

Природні ресурси: Мінеральні

Головне мінеральне багатство – нафта (Саудівська Аравія, Кувейт, Росія, Ірак та ін.) вугілля – Китай, Індія, Росія

Алмази (Росія, Індонезія)

Будівельна та хімічна сировина

Залізні руди (Китай, Індія, Росія)

Водні

Найбільші річки: Об, Єнісей, Лена, Амур, Янцзи, Ганг, Тигр та ін.

р. Ганг

р. Янцзи

Дефіцит води у Південно-Західній та Центральній Азії

Земельні

Відрізняються різноманіттям, змінюються відповідно до кліматичних умов

Дефіцит ґрунтових ресурсів

Дефіцит ґрунтових ресурсів

Лісові

Представлені північними (Росія) та південними (М'янма, Малайзія, Індонезія, Камбоджа, Лаос) лісовими поясами

Рекреаційні

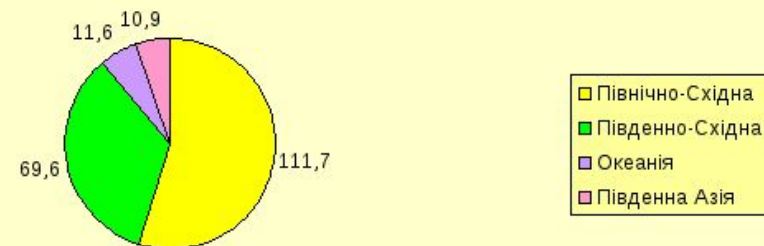
Пляжного напрямку (Кіпр, Туреччина, ОАЕ, Ізраїль, Мальдівські о-ви)

Гірськолижного напрямку (Непал)

Історико-культурного напрямку (Індія, Китай, Японія, Ізраїль та ін.)

Міжнародні туристські прибуття в Азійсько-Тихоокеанський регіон у 2010 році, млн

Населення Азії Демографічна ситуація

У Японії – сучасний I тип відтворення (низька народжуваність, низька смертність, низький природний приріст)

Традиційний II тип відтворення (висока народжуваність, низька смертність та високий природний приріст), природній приріст у середньому – 13‰ (в Омані – 49‰).

Міграції – економічні, релігійні, національні, політичні.

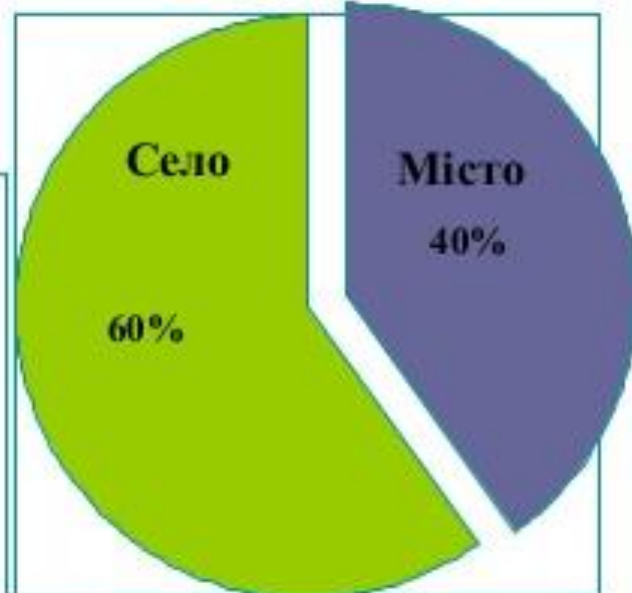
Середня густина – 77 осіб/м² (на приморських рівнинах – 600 – 10 000 осіб/м²)

Рівень урбанізації - середній; в арабських країнах, Японії, Ізраїлі – високий, в Афганістані, Бангладеш, Бутані - низький

РОЗМІЩЕННЯ НАСЕЛЕННЯ

Головний вплив на розміщення населення має процес урбанізації, частка міського населення зростає швидкими темпами в регіоні відбувається «міський бум», Китай та Індія займають відповідно 1 і 2 місця в світі за чисельністю городян, однак, як показує діаграма велика частка населення проживає в сільській місцевості.

РІВНІ УРБАНІЗАЦІЇ

Японія - 80%
Китай - 35%
Індія - 30%

} 1 і 2 місце за
числом городян

АГЛОМЕРАЦІЇ

Токіо - 18,5 млн. чол.
Шанхай - 13,4 млн. чол.
Калькутта - 12 млн. чол.
Бомбей - 11 млн. чол.

Високі темпи зростання чисельності міського населення призводять до виникнення міських нетрів, тобто виражений процес удаваної урбанізації.

Для сільського розселення характерна сільська форма. У монголів, афганців та інших народів, де зберігається кочовий спосіб життя, головним типом житла служить юрта

Токіо

Філіпінське село

СТАТЕВО-ВІКОВА СТРУКТУРА НАСЕЛЕННЯ АЗІЇ

Висока частка ЕАН* викликала в регіоні трудову міграцію. Центром тяжіння трудових мігрантів стали країни Південно-Західної Азії. Наприклад в ОАЕ, Кувейті 80 - 90% всіх зайнятих становлять мігранти.

Основні сфери діяльності мігрантів:

- Нафтова промисловість;
- Транспорт;
- Сфера послуг;
- Будівництво.

ТРУДОВА МІГРАЦІЯ

* - економічно активне населення

Національна структура

Релігійна структура

Проживають понад 1100 народів

Основні мовні сім'ї – китайсько-тибетська, індоєвропейська, алтайська, семіто-хамітська та ін.

Більшість країн багатонаціональні (однаціональні – арабські країни, Японія, Бангладеш, Республіка Корея та Північна Корея)

Іслам – Південно-Західна, Центральна, Південна, Південно Східна Азія

Християнство – Філіппіни, Грузія, Кіпр (грецька частина), Росія, Вірменія

Національні релігії: **іудаїзм** (Ізраїль), **індуїзм** (Індія, Непал), **синтоїзм** (Японія), **конфуціанство та даосизм** (Китай)

Класифікація країн за рівнем економічного розвитку

Розвинені країни

Японія (член "Великої сімки")

Ізраїль (країна "переселенського капіталізму")

Країни, що розвиваються

Нафтовидобувні (країни Перської затоки, Бруней)

Нові індустріальні країни (НІК)

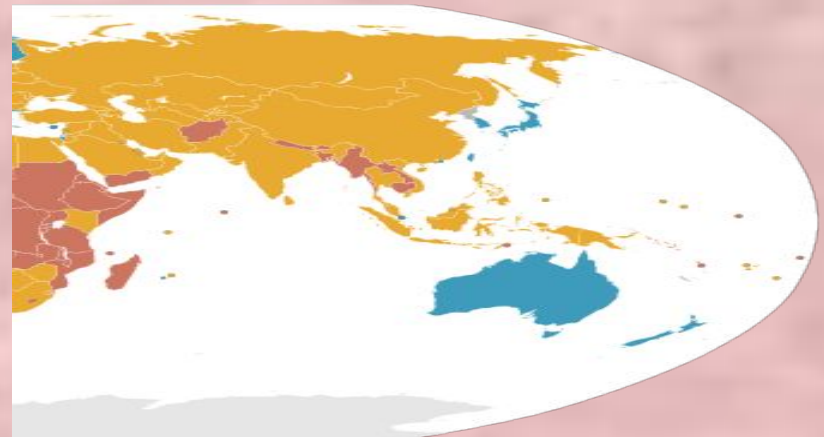
Малайзія, Таїланд, Індонезія

"Середніх" можливостей (Індія, Пакистан та ін.)

Перехідної економіки (Монголія, Казахстан, країни Закавказзя та ін.)

Планової економіки (Північна Корея, В'єтнам, Китай)

Найменш розвинені країни (Афганістан, Непал, Камбоджа та ін.)

Особливості господарства Азії

Багатоукладність економіки країн (капіталістичний феодалський родоплемінний уклади)

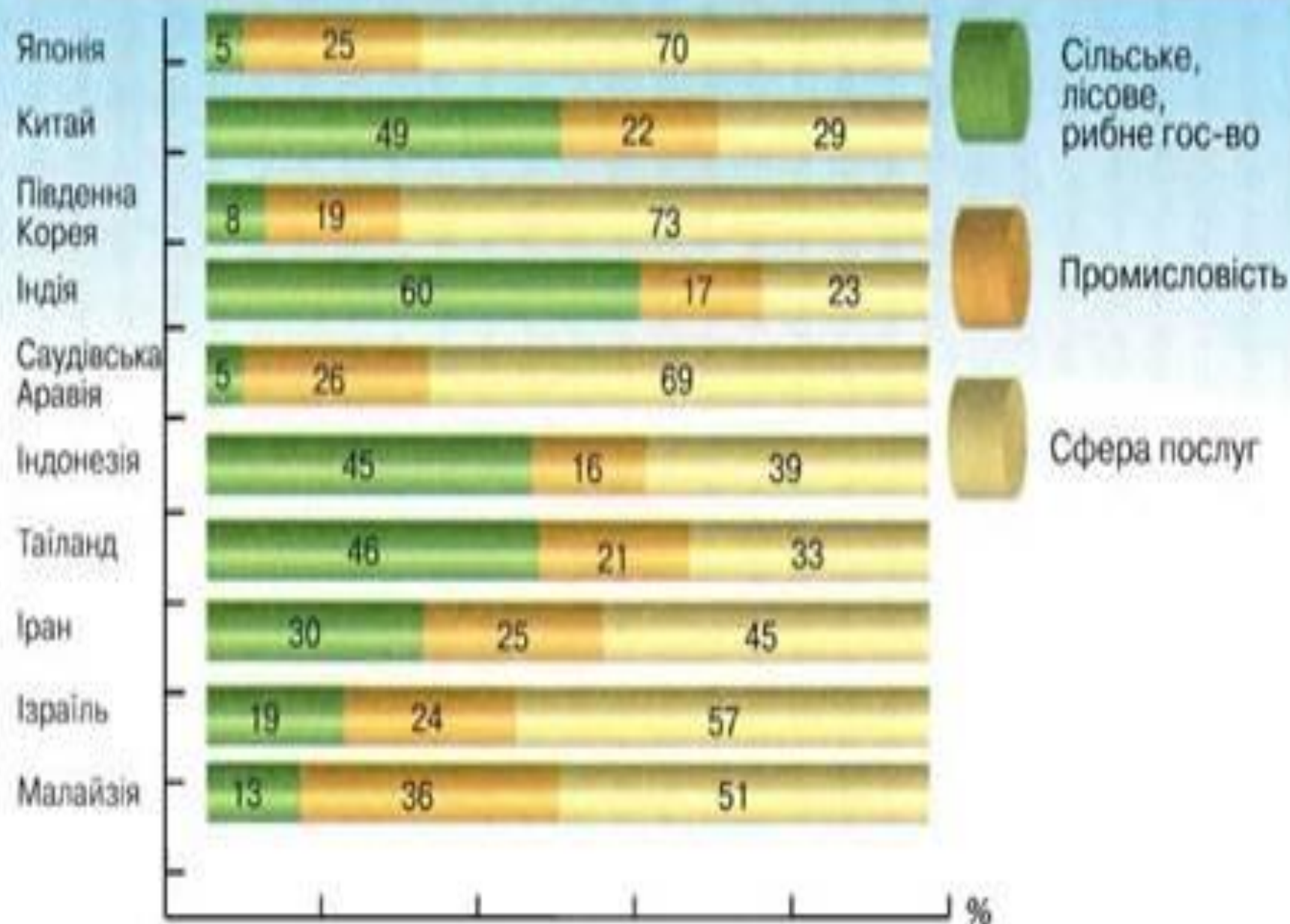
Переважаюче значення у більшості країн сільського господарства, а в ньому рослинництва

Значна роль видобувної промисловості (крім Японії, Китаю, НІК, Ізраїлю)

Наявність у регіоні найбільш відсталих країн світу: Лаосу, Камбоджі, Непалу, Бутану, Афганістану, Ємену, М'янми

**Перша
десятка**

Промисловість

Електроенергетика, металургія, багатопрофільне машинобудування, хімічна, текстильна (Японія, Китай, Індія, В'єтнам, Республіка Корея, Казахстан)

Точне машинобудування (Ізраїль, НІК)

Нафтопереробна, виробництво добрив (країни Перської затоки, Ізраїль)

Складання автомобілів і тракторів (Туреччина, Іран, Філіппіни, Ізраїль)

Кустарно-ремісничі підприємства (виробництво килимів, тканин, ювелірних виробів)

Харчова

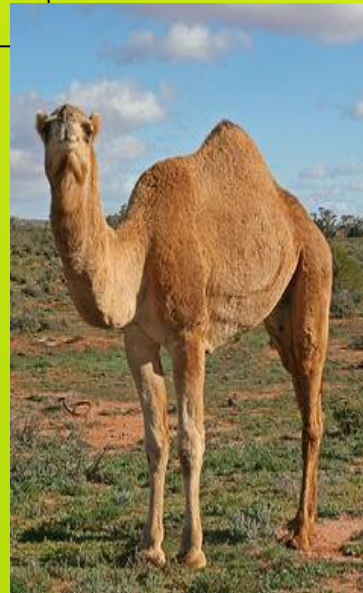

Сільське господарство

Рослинництво

Зернові культури: (рис 90% світового виробництва), пшениця, просо, гаолян, кукурудза та ін.

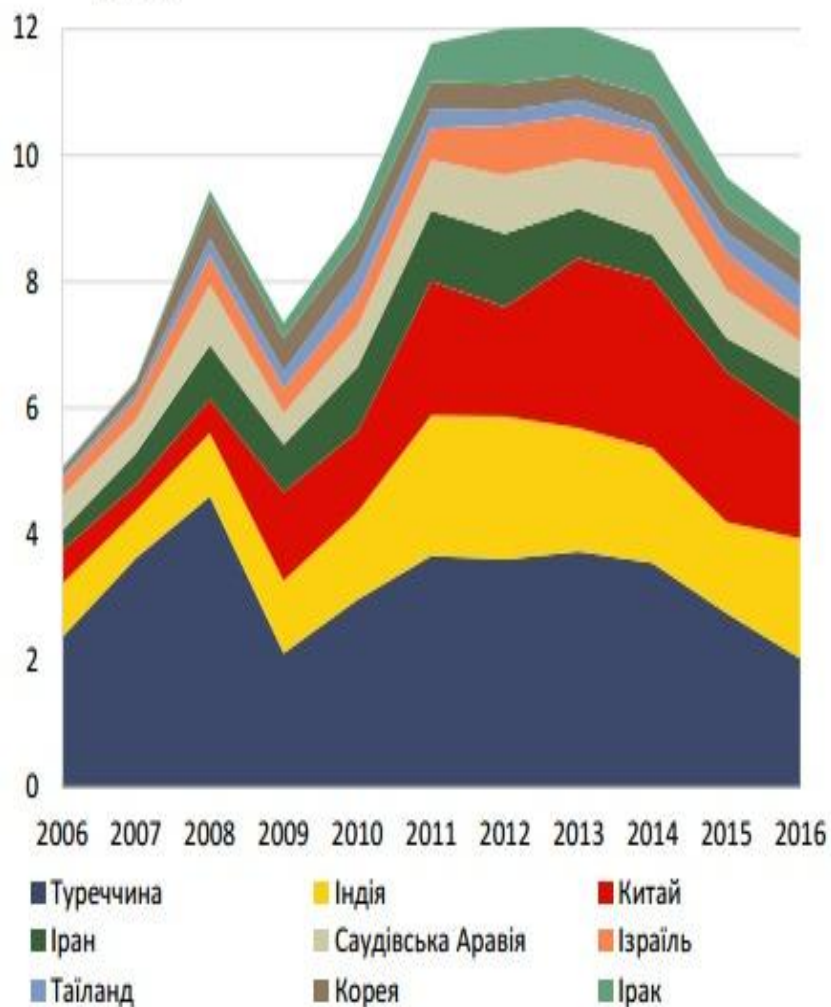
Чай, джут, гевея, цукрова тростина, цукрові буряки, соя, маслини

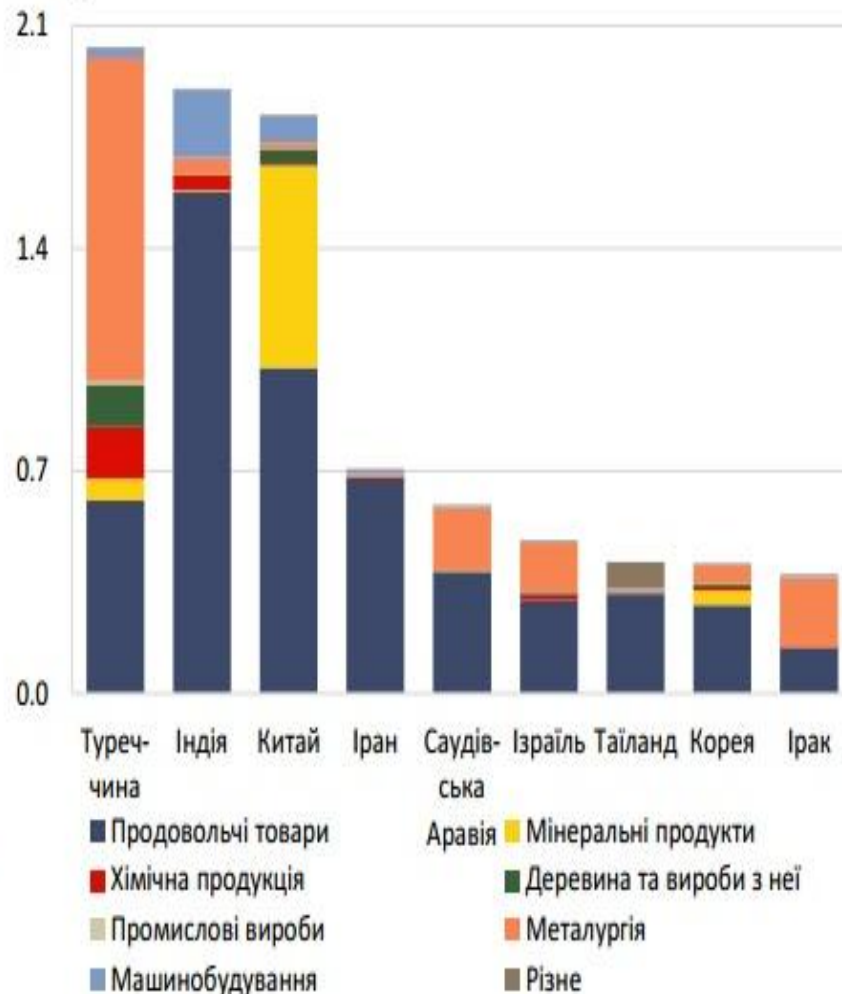
Тваринництво

Вівці
Ангорські кози
Верблюди
Слони
Яки
Корови
Свині
Буйволи

**Експорт товарів за окремими країнами Азії,
млрд. дол. США**

**Експорт до країн Азії за товарами у 2016 році, млрд.
дол. США.**

Цікаві факти

- Будучи самим масовим континентом, Азія охоплює 10 найвищих гір у світі. Таким чином, по суті має найвищу точку Землі.
- Тим не менш, він має найнижчу точку, - Мертве море в Азії становить близько -395 метрів.
- Більшість найбільших річок на Землі мають свої джерела в горах розташовані в Азії.
- У Південній Азії проживає більше мусульман, ніж на всьому Близькому Сході, все ж, мусульмани в Південній Азії складають менше ніж 15% від загальної чисельності населення.
- Одна з найбільш щільно населених країн у світі - Бангладеш - 85% мусульман і 15% індуїстів.
- Мальдіви -на 99%-а мусульманська країна. В Мальдівах туристам заборонено мати більше ніж 1 Біблію, бо вони бояться, що туристи можуть подарувати її місцевим жителям.
- Чи знаєте ви, що 10 найвищих гір розташовані в Азії.

*Пекінський ботанічний сад.
Китай*

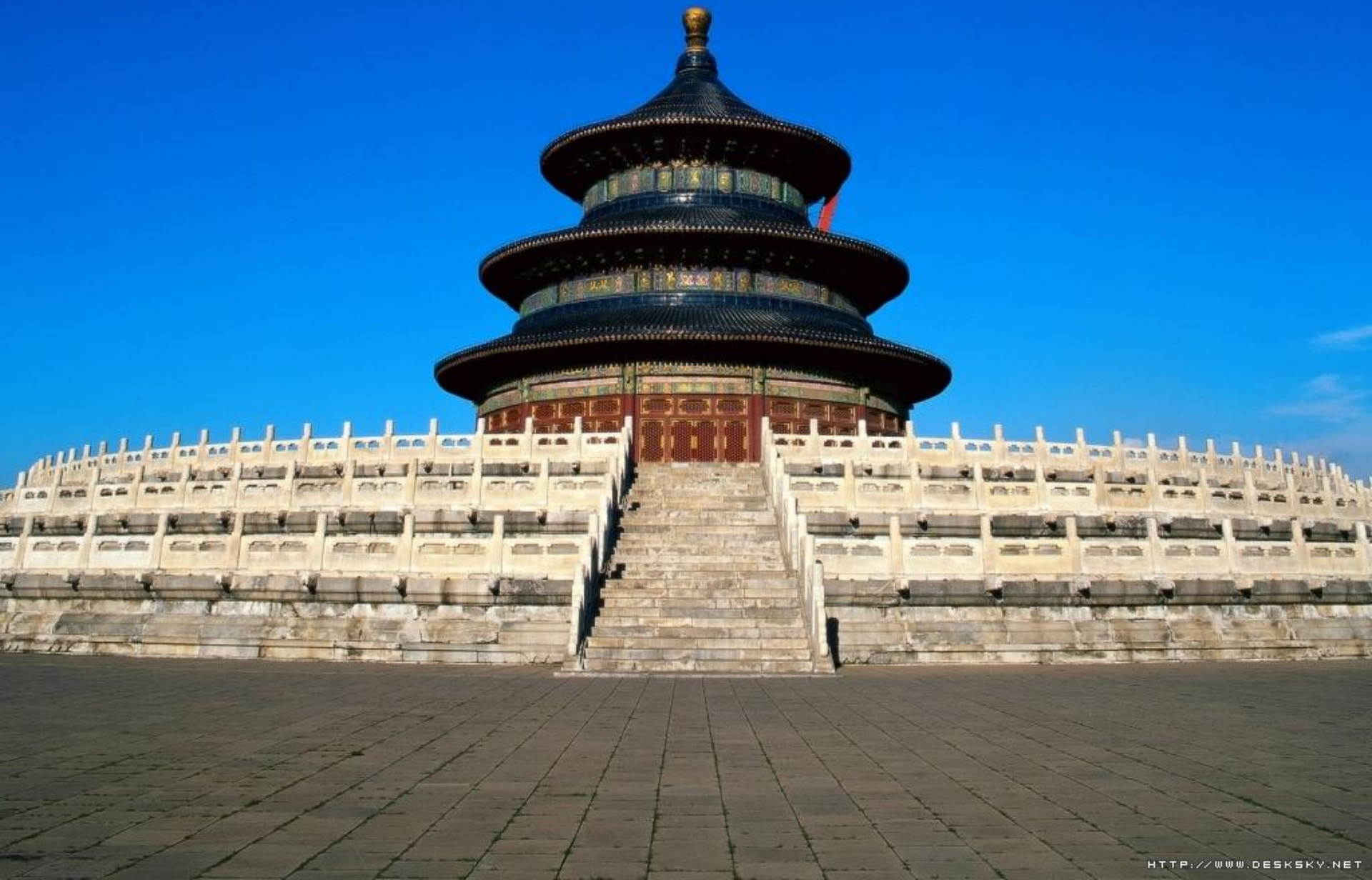

Заборонене місто Гугун

Теракотова армія

Велика китайська стіна

Замок Хімедзі. Японія

Місто Камакура

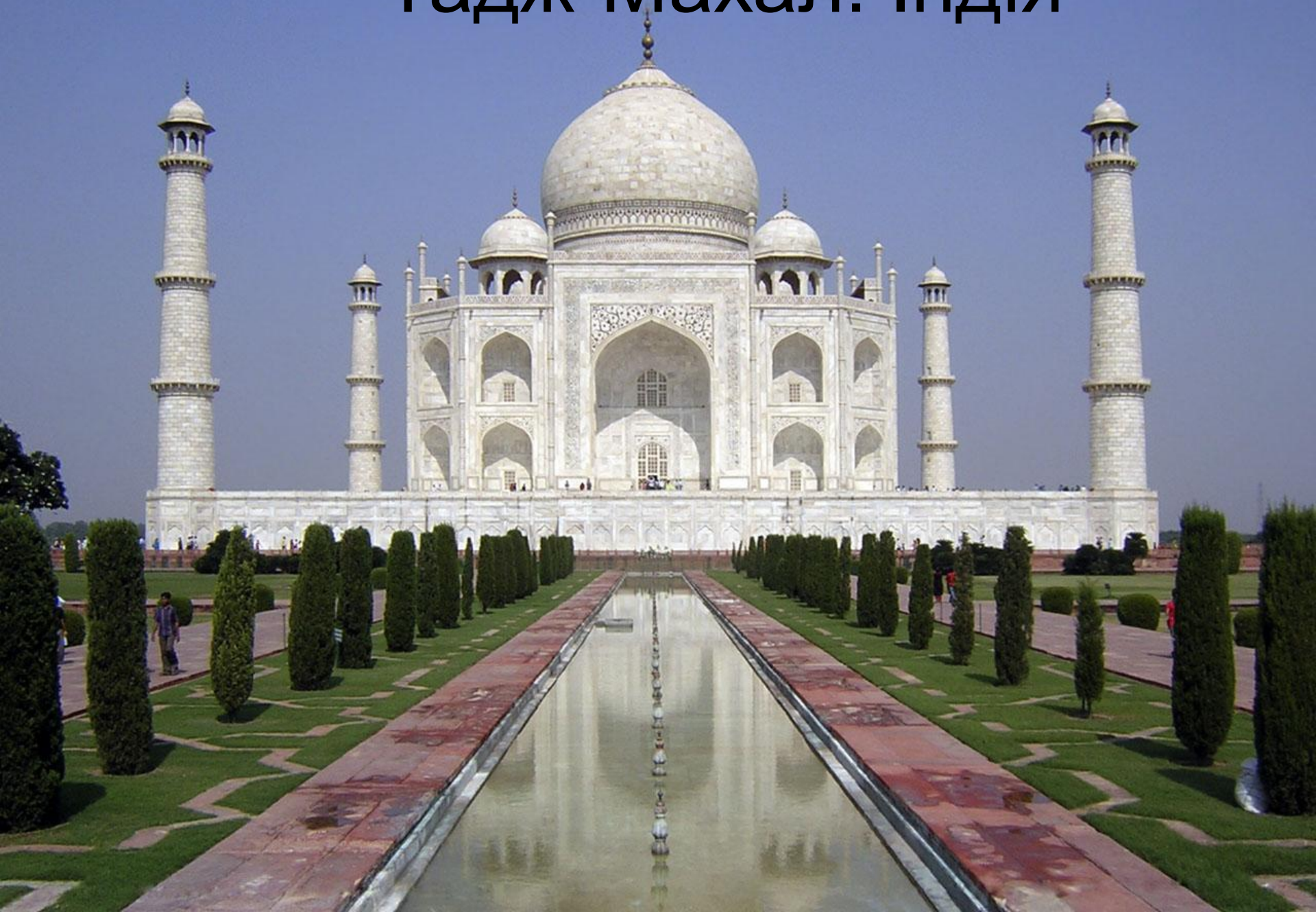
Мідна статуя Будди в Камакурі

Священна гора Японії – вулкан Фудзіяма

Тадж-Махал. Індія

Храмовий комплекс Кандар'я- Махадева

Храм Лакшмі-Нараян

Острів Шрі-Ланка

1001doroga.ru

Прізвище, ім'я _____ Дата _____

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 2

НА ТЕМУ: Порівняння продовольчого кошика жителів країн Західної та Східної Азії

Завдання 1. Дайте визначення. Що таке споживчий кошик та прожитковий мінімум?

Споживчий кошик - набір товарів, що характеризує типовий рівень і структуру місячного (річного) споживання людини або сім'ї

Продовольчий кошик — набір їжі (тільки їжі), що характеризує типовий рівень і структуру місячного (річного) споживання людиною або сім'єю _____

Прожитковий мінімум – це __ це вартісна оцінка споживчого кошика, що містить мінімальні набори продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг, необхідних для збереження здоров'я людини і забезпечення її життєдіяльності _____

_____

_____

_____

_____

Завдання 2. Оберіть по одній країні Західної та Східної Азії. За допомогою різних джерел інформації, визначте, яким є склад споживчого кошика товарів жителів обраних країн.

Назва товару
продовольчого
кошика

:Країна Західної Азії
:_____ Туреччина
_____
*(кг на рік чи порція
на день)*

Країна
Східної
Азії _____
_____
*(кг на
рік чи
порція на
день)*

Н : К
аз р
а ш
а ш
т н
о а
в З
а д
р з
у д
п н
р о
д а
о Г
в -
д -
о Г
а -
у -
о р
к о
ш ч
н и
к н
а -
г н
- а
- р
- к
- и
- п
- р
- ці
- я
- н
- з
- а
р і
к вь)
ч
и
н
и
а
о
е
н
в)

Завдання 3. Порівняйте склад споживчого кошика досліджуваних країн та України. Назвіть в чому полягають основні відмінності.

Завдання 4. Як ви вважаєте, чи потрібно внести зміни до споживчого кошика України? Якщо так, то які саме?

Список використаної літератури:

<http://uk.wikipedia.org/wiki/>

[http://ru.wikipedia.org./](http://ru.wikipedia.org/)

<http://turist.rbc.ru/atlas/country/india.full/>

<http://krasota.uz/>

<http://znanie-geo.ru/>

Б.П. Яценко Географія світу, К. «Форум» 2004.

Google.com.ua

Krugosvet.ru

Redbook.iatp.ru

Animalh.info

Lenzoo.ru

Zoo.kharkov.ua

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

- Параграф 16-18. Нанести на контурну карту найбільші країни Азії та їхні столиці. Вивчити столиці країн Азії.
- Закінчити практичну роботу.

